

§ 71 Dnr MOB-2017-1678

Yttrande över remiss miljötillsyn och sanktioner

Beslut

Miljö- och byggnämnden anser att utredningens förslag är bra och lämnar följande synpunkter.

Synpunkter

Tillsynsbegreppet och en definition av tillsyn enligt miljöbalken behöver tydliggöras, som tas upp i utredningen. Nämnden anser att regelefterlevnad är viktig i tillsynen, men även råd och information för att få verksamheter att följa en viss regel.

En decentraliserad organisation för miljötillsyn är att föredra då detta ger en bra möjlighet till dialog med och kännedom om verksamheterna i kommunen.

Vägledning och styrning från Naturvårdsverket bör utökas och förbättras då det är stora skillnader i detaljeringsnivån inom olika kapitel i lagstiftningen.

Samverkan mellan kommuner är nödvändig och miljösamverkan eller lokalt förbund kan vara en part som samordnar detta. Om Tillsyns- och föreskriftsrådet läggs ned behövs en motsvarande funktion för att samordna och reglera de vägledande uppsifterna för alla olika miljöbalksmyndigheter.

Länsstyrelsens roll som vägledande fungerar inte alltid, särskilt i enskilda ärenden som kan komma att överprövas av Länsstyrelsen.

Digitala administrativa system för att samordna, utvärdera och följa upp får inte bli en tung administrativ pålaga för kommunerna.

Avsnitten om miljöbrott och sanktioner behöver utvecklas för att få till stånd en effektiv organisation sett till hela kedjan från polisutredning till avgörande. I dagsläget är det alltför vanligt att åtalsanmälningar avskrivs på grund av brist på polisutredning. En översyn bör ske vilka gärningar som är kriminella och vad som bör avkriminaliseras. Sanktionsavgifter kan med fördel användas för direkta administrativa överträdelser som redan inträffat.

Miljö- och byggnämnden**Ärendet**

Kramfors kommun har fått inbjudan att yttra sig över betänkandet "Miljötillsyn och sanktioner – en tillsyn präglad av ansvar, respekt och enkelhet", SOU 2017:63. Betänkandet författades av miljötillsynsutredningen med Kerstin Cederlöf som särskild utredare.

Bakgrund

Regeringen beslutade under våren 2016 att tillsätta en utredning med uppgift att se över miljötillsynen och sanktionssystemet i miljöbalken. Syftet var att utreda möjligheterna att optimera resurserna och utveckla genomförandet av tillsynen så att den blir mer enhetlig och effektiv och bidrar till att miljökvalitetsmålen nås. Ytterligare ett syfte var att utreda hur fler miljöbrott kan upptäckas, utredas och beivras.

I utredningen föreslås bl.a. ändringar i miljöbalken och miljötillsynsförordningen (2011:13) samt mindre redaktionella följdändringar i en rad andra förordningar.

Den nuvarande organisationen föreslås inte ändras, istället föreslås att tillsynsmyndigheterna och den nuvarande organisationen ska stärkas genom en rad åtgärder. Ett tydligare tillsynsbegrepp föreslås införas där man tar bort begreppet operativ tillsyn och istället använder begreppen tillsyn och tillsynsvägledning för att särskilja tillsyn och tillsynsvägledning. Tillsynsbegreppet föreslås också begränsas till förebyggande och stödjande samt kontrollerande åtgärder som riktas direkt mot den som vidtar en åtgärd eller bedriver en verksamhet. En effektiv tillsyn enligt miljöbalken bör enligt utredningen således bestå av två delar; den myndighetsutövande verksamheten som består av kontroll och åtgärder för rättelse, och andra uppgifter av förebyggande och stödjande karaktär som information, rådgivning och stödjande arbete riktade mot ett tillsynsobjekt i syfte att främja regelefterlevnad. Ett tydligare tillsynsbegrepp kan enligt utredningen förväntas bidra till mer enhetliga tillsynsavgifter.

Regeringen bör utveckla en mer sammanhållen styrning

Utredningen bedömer att regeringen bör utveckla en mer sammanhållen styrning eftersom det är viktigt med ett helhetsperspektiv. Regeringens styrning och uppföljning av de centrala myndigheterna och länsstyrelserna är avgörande för detta.

Miljö- och byggnämndenEn ökad samverkan mellan myndigheterna

Vidare lyfts behovet av en ökad samverkan mellan de centrala myndigheterna. Idag har 14 centrala myndigheter ansvar för tillsynsvägledning och -samordning samt länsstyrelserna. Det kan vara problematiskt för kommunerna. Därför föreslår utredningen att Naturvårdsverkets får rollen som samlade miljömyndighet. Övriga tillsynsvägledande myndigheter bör få ansvar att delta i samordningen. Utredningen föreslår att Tillsyns- och föreskriftsrådet läggs ner. Utredningen lyfter också att det är viktigt med samverkansorgan som t.ex. Miljösamverkan Sverige för en effektiv och enhetlig tillsyn och ett behov av ökad samverkan kommuner emellan. Länsstyrelserna föreslås få i uppdrag att förhandla fram detta.

Gemensamma mål för tillsynen och en strategi för att uppnå dessa

Utredningen bedömer också att en förutsättning för enhetlig och effektiv tillsyn att det är tydligt vad som förväntas av tillsynsmyndigheterna och att det därför krävs gemensamma mål för tillsynen och en strategi för att uppnå dessa. Här är tillsynsvägledningen avgörande. Naturvårdsverket får därför i uppdrag att, i samråd med länsstyrelserna, ta fram nationella mål för tillsynen och en nationell miljötillsynsstrategi. En digitalisering av myndigheternas processer och informationshantering ska också leda till ökad effektivitet och enhetlighet.

Insatser för att stärka professionen

Det föreslås även insatser för att stärka professionen som miljöinspektör. En tillräcklig och relevant kompetens är nödvändig för att bedriva en rättssäker tillsyn. Det finns behov av att höja statusen för inspektörer. Utredningen anser att det behövs en tydlig yrkesidentitet som föreslås införas genom krav på relevant utbildning och erfarenhet samt en plan för fort- och vidareutbildning.

Uppföljning och utvärdering måste utvecklas

Uppföljning och utvärdering måste utvecklas anser utredningen. Ett kontinuerligt förbättringsarbete är viktigt för att tillsynen ska bli och fortsätta vara effektiv och enhetlig.

Åtgärder för en effektivare miljöstraffrätt

Gällande åtgärder för en effektivare miljöstraffrätt anser utredningen att straffrätten är viktig för genomförandet av miljöbalken, men att endast sådana handlingar som framstår som straffvärda ska kriminaliseras. En sanktionsväxling vore därför enligt utredningen bra, där vissa gärningar ändras från att vara straffbelagda till att föranleda miljöstraffavgift bl.a. gällande kemikalielagstiftningen.

Miljö- och byggnämnden

Utredningen lyfter även behovet av ökad samverkan mellan tillsynsmyndigheter, poliser och åklagare samt behovet av att se över hela 29 kap. miljöbalken. Med anledning av detta föreslås inga konkreta lagändringar nu, utan istället anser utredningen att det bör tillsättas en ny utredning gällande miljöstraffrätten.

En sak som utredningen dock tar upp är behovet av bättre kompetens för att hantera miljöbrott. Där menar man att det krävs kompetens i alla led för att det ska vara effektivt, dvs. hos tillsynsmyndigheter, polis, åklagare och domstol. Som ett led i detta föreslår utredningen att miljöbrotten koncentreras till de tingsrätter som är mark- och miljödomstol, istället för att som idag fördelas över alla tingsrätter i landet.

En finansiering som motsvarar behoven

Till sist tar utredningen upp finansieringen av tillsynen och anser att den måste motsvara behoven. Idag lider tillsynen av resursbrist. Utredningen menar att det är samhällsekonomiskt motiverat att tillföra miljömyndigheterna resurser med tanke på vilka kostnader som skador på människors hälsa och miljö medför. Utredningen anser också att principen om att förorenaren betalar behöver följas i högre utsträckning och att kommunerna därför behöver se över sina taxor. Dock begränsas vad som kan finansieras med avgifter av principen om att en avgift ska motsvaras av en motprestation. Man menar att även finansieringen av länsstyrelsens tillsyn bör ses över.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, Magnus Zeilon

Skickas till

Miljö- och energidepartementet på papper och e-post:

Regeringskansliet, Miljö- och energidepartementet, 103 33 Stockholm

m.registrator@regeringskansliet.se

ange M2017/01714/Me Kramfors kommun i e-postmeddelandets ämnesrad.

Miljö- och byggnämnden

Plats och tid	Lantmätaren, 14:00 – 14:30		
Beslutande ledamöter	Malin Svanholm, ordf (S) Camilla Öhresten, v ordf (V) Örjan Edström (S) Jonathan Selmane (S) Sofie Hellman (S), ej § 78 Daniel Medelberg (C) Tord Nylén (C) Mario Trümper (M) Bengt Sundström (M) Rolf Andersson (MP)		
Beslutande ersättare	Marianne Hägglund (S) Karl-Erik Allström (S), § 78		
Ej beslutande ersättare	Lars-Göran Nordborg (S) Tomas Lundberg (V) Eije Öhman (KD)	Curt Svensson (C) Lillemor Zidén (M)	
Övriga närvarande	Tjänsteman Siv Sundström, miljö- och byggchef Susanne Häggkvist, sekr	Övriga	
Justerare	Tord Nylén (C)		
Justerings plats och tid	Miljö- och byggförvaltningen, 2017-12-14		
Underskrifter	Sekreterare <i>Susanne Häggkvist</i> Susanne Häggkvist	Paragrafer	§§ 65 - 79
	Ordförande <i>Malin Svanholm</i> Malin Svanholm (S)		
	Justerare <i>Tord Nylén</i> Tord Nylén (C)		

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Miljö- och byggnämnden		
Sammanträdesdatum	2017-12-14		
Datum då anslaget sätts upp	2017-12-14	Datum då anslaget tas ned	2018-01-05
Förvaringsplats för protokollet	Miljö- och byggförvaltningen		
Underskrift	<i>Susanne Häggkvist</i> Susanne Häggkvist		

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Susanne Häggkvist